

Etika: 87. Lež se počítá!

Etika

CartoonStock.com

Lež se počítá!

Existuje stará historka, která zní asi takto: Na konci věků se miliardy duší z celé věčnosti shromáždí u Velkého bílého trůnu a čekají na boží soud. V určitém okamžiku uslyší zástupy vzadu bouřlivé hurónské povykování, které se ozývá z čela řady. Křičí: „Co se to děje?“ Nakonec se k nim dostane odpověď: „Lež se nepočítá! Lež se nepočítá!“

Pravdou však je, že *se lež počítá*.

Vezměte si to takhle: „Žijeme pod tyraníí nepravdy, která se utvrzuje v moci a nastoluje stále totálnější kontrolu nad muži (a ženami) úměrně tomu, jak se přesvědčují, že se brání omylu. Naše podléhání věrohodným a užitečným lžím nás zatahuje do stále zjevnějších rozporů, a abychom je před sebou samými skryli, potřebujeme stále větší a méně věrohodné lži.“

Tento postřeh pochází z knihy *Conjectures of a Guilty Bystander* (Domněnky jednoho z viníků), která byla dokončena v roce 1965 a vydána v roce 1968, kdy její autor, trapistický mnich Thomas Merton, zemřel. O pět desetiletí později se Merton s děsivou prozíravostí hlásí k naší době: „Nenávidíme svou potřebu soucitu a potlačujeme ji jako ‚slabost‘ a naše krutost daleko předstihla náš smysl pro milosrdenství.“

A dodává: „Pro pseudokřesťanství je charakteristické, že ačkoli tvrdí, že je ospravedlňováno Bohem, vírou nebo skutky víry a lásky, provozuje pouze stroj na omlouvání hříchů, místo aby je vyznávalo a odpouštělo – stroj na vytváření pocitu, že člověk má pravdu a že všichni ostatní se mýlí. Stane-li se účelným spáchat vraždu, ať už prostřednictvím lynčovacího práva, nebo inkviziční tyranie, pak se vražda stává aktem svaté spravedlnosti. Utlačovat a pronásledovat druhé se stává potvrzením vlastní náboženské svobody a odvahy před Bohem, znakem křesťanské síly.“

„V dnešní době se ‚alternativní fakta‘ změnila v ‚alternativní pravdu‘, která, když se to všechno řekne a udělá, je prostě lží.“

Spojené státy jsou zahlceny „tyraníí nepravdy“, spjatou s rétorickými mendacemi a politickými výmysly, nečestnostmi tragicky spojenými s tím, co Merton nazval „charakteristickým rysem pseudokřesťanství“. V dnešní době se „alternativní fakta“ změnila v „alternativní pravdu“, která, když se to všechno řekne a udělá, je prostě lží.

Profesor George Mason University James P. Pfiffner ve své eseji z roku 2019 napsal: „Všichni prezidenti lžou. Ve skutečnosti lžou prakticky všichni lidé. Toto zjištění může některé vést k cynickému závěru o morální ekvivalenci: všichni politici lžou, takže jsou všichni zkorumpovaní a zaslouží si opovržení. Odmítat rozlišovat mezi lží oprávněnou, triviální, závažnou a ohavnou je však zřeknutím se morální a občanské odpovědnosti.“

Pfiffner trval na tom, že „nejvýznamnější ... lži jsou závažná nepravdivá tvrzení, která jsou v prokazatelném rozporu s dobře známými fakty. Pokud neexistují žádná dohodnutá fakta, pak se stává nemožným, aby si lidé udělali úsudek o své vládě. Arbitrem se pak stává spíše politická moc než racionální diskuse. Shoda na faktech samozřejmě neznamená shodu na politice nebo politických postojích.“

Jeho esej *„Lži Donalda Trumpa: Taxonomie“* je zařazena do knihy *Presidential Leadership and the Trump Presidency*. Můj zájem se zde však netýká ani tak široce zdokumentovaných lží prezidentského kandidáta, jako spíše způsobů, jakými různí křesťanští vůdci kooptují a udržují jeho nečestnost v domněnku, že Trumpovo znovuzvolení zvýší vliv jejich specifického druhu křesťanství na americkou vládu a kulturu.

Tito jedinci, často chápáni jako představitelé různých stupňů křesťanského nacionalismu, čelí ve své sebeidentifikaci a perspektivě víry značnému dilematu. Na jedné straně se často označují za „křesťany věřící v Bibli“, potvrzují „naprostou neomylnost“ obou biblických zákonů a požadují, aby ti, kdo „jsou ve společenství“ s jejich věřícími společenstvími, dodržovali přísné doktrinární, behaviorální a konfesní dokumenty a učení. Svůj morální a duchovní rigorismus se také snaží přenést na širší americkou společnost, a proto se angažují v politické sféře, což vše mohou podle ústavy dělat, i když to podkopává, ba dokonce odporuje evangeliu, které hlásají.

„Předávání lži, jako by byla pravdivá, může být stejně hříšné jako samotné iniciování lži.“

Co se totiž stane s jejich nábožensko-etickou exaktností, když se zapojí do šíření lží, aby hromadili politickou moc, a to i ve jménu Boha? Pokud je pro biblické rigoristy závazná věrnost biblickému textu, pak předávání lži, jako by byla pravdivá, může být stejně hříšné jako iniciování samotné lži.

Co se stane, když sice požadují dodržování určitého druhu biblické exaktnosti, která je založena na přísně neomylném textu, ale odmítají ji aplikovat na životy, činy a úkoly politických představitelů, které podporují? Z hlediska evangelia nemohou chtít obojí. Ježíš to řekl jasně: „Nemůžete sloužit dvěma pánům.“

Příkladem může být hnutí „Zastavte krádež“, lež, která neumírá. Článek ve *Washington Post* z 2. ledna [informoval](#) o celostátním průzkumu veřejného mínění, který byl proveden ve spolupráci s Marylandskou univerzitou:

„Navzdory auditům v několika státech a celostátně vysílaným kongresovým slyšením, na nichž státní úředníci a Trumpovi asistenti potvrdili, že ve volbách v roce 2020 neexistují žádné důkazy o podvodech, zpochybňuje Bidenovo vítězství více Američanů než před dvěma lety. Když se *The Post* a UMD v prosinci 2021 ptaly, zda byl Biden zvolen legitimně, 69 % Američanů odpovědělo, že ano. Nyní tento podíl klesl na 62 %.“ Studie rovněž naznačila, že pouze 39 % republikánských voličů, dotázaných na konci roku 2021, potvrdilo legitimitu Bidenova zvolení. Na konci roku 2023 se toto číslo snížilo na 31 %, přičemž pravdivost Bidenova zvolení popíralo 67 % republikánů.

James Pfiffner cituje nedávné analýzy, které naznačují, že „jakmile je ‚dezinformace‘ (lež) zpočátku zakódována v mysli člověka, je velmi obtížné ji změnit. ... Jakmile je taková dezinformace jednou přijata, odvolání je často neúčinné při změně názoru člověka a může dokonce posílit původní omyly“.

Nezapomeňte: Šíření cizích dezinformací je pořád lhaní.

„Postpravda je předfašismus.“

Pfiffner trvá na tom, že „nepravdivá tvrzení o politice a politika zasahují samotné jádro demokracie. Pokud neexistují žádná dohodnutá fakta, pak je pro lidi nemožné, aby si udělali úsudek o své vládě nebo ji pohnali k odpovědnosti.“ Pfiffner odkazuje na výrok Timothyho Snydera v knize O tyranii: „Vzdát se faktů znamená vzdát se svobody. Není-li nic pravdivé, pak nikdo nemůže kritizovat moc, protože neexistuje žádný základ, na němž by to bylo možné... .. Postpravda je předfašismus.“

Ti bibličtí neomylní zastánci, kteří hlásají falešnou myšlenku „Zastavte krádež“, by udělali dobře, kdyby znovu prozkoumali samotný biblický text. K tomu patří i tvrdý výrok ze Zjevení 21,8: „Ale bázliví, nevěřící a ohavní, vrazi, smilníci, čarodějové, modloslužebníci a všichni lháři budou mít svůj díl v jezeře, které hoří ohněm a sírou, což je druhá smrt“.

Při onom „velkém tanním probuzení“ se zřejmě lhaní opravdu bude počítat!

Je zřejmé, že žijeme v okamžiku amerických dějin, kdy je v sázce budoucnost demokracie. Ale nenechte se mýlit: v sázce je také povaha evangelia Ježíše Krista. Mlčet o této pravdě znamená hazardovat s tím, že mlčení může být brzy vynuceno jak vládním, tak církevním mandátem.

Co tedy máme dělat: Zesnulý velký kazatel a spisovatel Frederick Buechner to řekl takto pro duchovní i laiky: „Hlásat evangelium neznámá jen říkat pravdu, ale říkat pravdu v lásce, a říkat pravdu v lásce znamená říkat ji se zájmem nejen o pravdu, která se říká, ale také se zájmem o lidi, kterým se říká.“

A toto evangelium není lež, a to nyní a na věky věků. Amen!

Bill Leonard

[Baptist News Global](#)

Bill Leonard

Bill Leonard

Bill Leonard je zakládajícím děkanem a emeritním profesorem baptistických studií a církevních dějin na Wake Forest University School of Divinity ve Winston-Salem, NC. Je autorem nebo editorem 25 knih. Rodilý Texasan žije ve Winston-Salem se svou ženou Candyce a jejich dcerou Stephanie.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)